

ICOM-ov VODIČ KROZ PROGRAM STRUČNOG USAVRŠAVANJA MUZEALACA

IM 34 (1-2) 2003.
TEMA BROJA
TOPIC OF THIS VOLUME

I. OPĆE SPOSOBNOSTI

Sve muzejsko osoblje mora moći dokazati da posjeduje određena znanja i sposobnosti vezane uz sljedeća područja:

Komunikacija

- Međukulturalna komunikacija
- Pismena, usmena i neverbalna komunikacija
- Terminologija / vokabular

Svijest o značenju okoliša i njegova utjecaja

- Etika zaštite okoliša
- Environmentalističke procjene - uslužnost, energija, aktivnosti, problemi
- Usklađivanje rada kustosa s potrebama okoliša
- Praksa održivog razvoja

Metode procjene

- Analiza podataka
- Prikupljanje podataka
- Osmišljavanje projekata
- Ciljevi
- Metode izvještavanja

Financijsko upravljanje

- Osnovna matematička pismenost
- Osnovne metode analize, praćenja i izvještavanja

Informacijska tehnologija

- Elektronska pošta
- Internet stranice
- Multimedijalne publikacije
- Upravljanje bazama podataka

Međuljudski odnosi

- Suradnja i stvaranje mreže suradnika
- Svijest o osobama s posebnim potrebama
- Muzejske strategije
- Politički obziri

Muzeji i društvo

- Odgovornost
- Problemi identiteta i diskriminacije
- Etničke, rasne, kulturne i intelektualne različitosti
- Poznavanje lokalnih, nacionalnih, regionalnih i međunarodnih problema, resursa i uvjeta
- Širenje mira i poticanje razumijevanja među ljudima
- Javno povjerenje

Priroda posla

- Politika i praksa administracije i upravljanja
- Povezivanje s drugim organizacijama / pružanje savjetodavnih i drugih usluga
- Multidisciplinarna okolina
- Održanje kvalitete usluga i proizvoda

Profesionalnost

- Doprinosi struci
- Stalno obrazovanje
- Etika i vrijednosti
 - osobne
 - svojstvene određenom muzeju i kulturi
 - svojstvene određenoj disciplini ili zanimanju
- Identitet
- Intelektualna znatiželja
- Inicijativa, samomotivacija, samoprocjena i fleksibilnost
- Upravljanje
- Udruživanje muzeja na lokalnoj, regionalnoj, državnoj i međunarodnoj razini
- Samostalno usmjeravanje vlastite karijere
- Određenje standarda
- Uočavanje i priznavanje različitosti te njihovo uključivanje u sve postojeće procese
- Prepoznavanje i priznavanje visoke kvalitete
- Vizija i uloga muzeja te uloga pojedinca u pojedinim institucijama

Vođenje projekata

- Dodjela dužnosti i pregled
- Multidisciplinarna okolina
- Planiranje i organiziranje
- Određivanje prioriteta
- Rješavanje problema
- Upravljanje resursima, primjena i ocjenjivanje
- Timski zadaci i procesi

Istraživanja

- Sposobnost traženja i pronalaženja informacija te primjene naučenog na konkretne zadatke
- Kritičko razmišljanje
- Metodologija

Resursi u struci

- Literatura i izvori informacija (popisi literature, liste, kazala)
- Stručne udruge (međunarodne, nacionalne, regionalne i lokalne)

II. SPOSOBNOSTI VEZANE UZ MUZEOLOGIJU: POZNAVANJE TEORIJSKIH OSNOVA RADA U MUZEJIMA I VJEŠTINE NJIHOVE PRIMJENE

Muzeologija i zajednica

- Procjena i razumijevanje potreba zajednice
- Tehnike izlaganja kao sredstva poticanja članova zajednice na korištenje zajedničkih resursa
- Interakcija zajednica, njihova baština i gospodarski razvoj
- Procesi pokrenuti zahvaljujući trudu zajednice

Razvoj muzejske struke

- Kritika muzeja
- Određenja i broj muzeja različite vrste / vezanih uz različite temeljne znanstvene discipline i razlike među njima
- Povijest, filozofija i trenutni status muzeja, struke i zbirki općenito ili u lokalnom, regionalnom, nacionalnom i međunarodnom kontekstu
- Osnovna muzejska načela

Uloga i svrha muzeja

- Osnovne tradicionalne aktivnosti
- Slobodno vrijeme i turizam
- Identitet i nacionalizam

Vizija

Upravljanje

- Sastavljanje upravnog odbora (ili drugog upravljačkog tijela)

- Nadležnost
- Vrste
- Stvaranje politike
- Uloge i odnosi

Problemi muzejske prakse

- Poslovna orijentiranost ili šire javno "dobro"
- "Zbirke" ili "Ideje"
- Prevladavajuće stajalište / snaga u muzejskim interpretacijama
- Kulturna demokracija
- Intelektualna dostupnost
- Fizička dostupnost
- Zvanje ili zanimanje
- Preraspodjela kulturne baštine, ljudskih ostataka, pogrebnih artefakata

Pravni kontekst muzejske prakse

- Kulturna baština - lokalni, regionalni, državni i međunarodni pristupi i konvencije
- Autorska i umjetnička prava - državni zakoni i međunarodne konvencije
- Umjetnička sloboda izražavanja - lokalni, nacionalni i komparativni pristupi
- Politički, gospodarski, društveni i kulturni kontekst muzejskog djelovanja i suočavanje s lokalnim, nacionalnim i međunarodnim problemima, uključujući globalizaciju, brigu o okolišu, održivi razvoj i kulturalnu različitost

Istraživanja vezana uz temeljnu znanstvenu disciplinu ili muzeološka istraživanja

III. SPOSOBNOST UPRAVLJANJA: ZNANJA I VJEŠTINE VEZANE UZ TEORIJU I PRAKSU MUZEJSKOG DJELOVANJA

Zadovoljavanje standarda

Savjetodavna tijela

- Javna, stručna, disciplinarna

Arhitektura

- Standardi dostupnosti
- Adaptacija i upotreba
- Kontrole okoliša
- Namještaj
- Muzejski arhitekti
- Odnos oblika i namjene
- Teorija i praksa muzejske arhitekture
- Uvažavanje discipline, kulturne sredine i klimatskih uvjeta
- Pogodnosti za posjetitelje - predvorje, zahodi

Poslovno i operativno upravljanje

- Ugovorni poslovi
- Utvrđivanje politike ustanove
- Razvoj programa
- Određenje ciljeva
- Određenje prioriteta
- Pojašnjenje ciljeva
- Strategijsko planiranje
- Upravljanje resursima
- Primjena
- Procjena

Odnosi sa zajednicom

- Pravni problemi
- Udruživanje i koalicije
- Javni programi

Financijsko planiranje i upravljanje

- Revizija
- Budžet
- Financijska kontrola
- Dokumentacija
- Izvješćaji
- Upravljanje rizikom

Formalna struktura

- Osnivač
- Zakoni prema kojima je ustanovljen muzej
- Članci o udruživanju
- Ustav i lokalni propisi
- Izjava o svrsi / namjeri / poslanju

Prikupljanje sredstava i razvoj subvencija (ostvarenje prihoda)

- Plan razvoja (ostvarenja prihoda)
- Vođenje registra i evidencija potvrda
- Određenje sredstava
- Kampanje za prikupljanje materijalnih sredstava
- Darovi / ostavštine
- Tehnike / strategije

Planiranje i upravljanje ljudskim resursima

- Raspodjela resursa
- Analiza zadataka
- Nadležnost
- Određenje struktura naknade (platna ljestvica rasponi plaća)
- Savjetodavci i djelatnici na ugovor

- Međunarodna izobrazba
- Različitost
- Zapošljavanje / otpuštanje djelatnika
- Odnosi među djelatnicima
- Upravljanje multidisciplinarnim i multikulturalnim timovima i organizacijama
- Moral i motivacija zaposlenika
- Provjera i procjena rada
- Nadgledanje
- Analiza potreba izobrazbe organizacije i zaposlenika te osiguravanje potrebne izobrazbe
- Volonteri

Aktivnosti pomoću kojih se stvaraju prihodi

- Koncesije (franšize)
- Naknade
- Maloprodaja

Upravljanje informacijama

Osiguranje / odšteta

Zakoni

- Pravni sustav - državne i međunarodne usporedbe
- Pravni položaj muzeja
- Pravne obveze osoblja i uprave
- Zakoni i prikupljanje materijala - obogaćenje, osiromašenje i ostavština
- Ugovorni zakon (zajmovi i razmjene izložaba)
- Porezni zakoni

Marketing

- Istraživanja publike (posjetitelja)
- Reklamni materijali
- Slika u javnosti
- Turističke / poslovne veze
- Sredstva komunikacije

Organizacije članova i "prijatelja" muzeja

- Usluge
- Gostoprimstvo

Upravljanje prostorom i opremom

- Spremnost za izvanredne situacije
- Požari, sigurnost i osiguranje
- Održavanje prostora

Javni poslovi

Odnosi s medijima

Teorija organizacije

- Najbolja praksa

- Vještina ophođenja s različitim kulturama
- Procesi promjene
 - upravljanje procesom promjene
 - modeli organizacijske promjene
 - odgovori na promjene
- Tehnike usvajanja kreativnog načina razmišljanja i poticanja na akciju
- Razumijevanje procesa inovacije u složenim organizacijama
- Preoblikovanje

IV. SPOSOBNOSTI STVARANJA JAVNIH PROGRAMA: ZNANJE I SPOSOBNOSTI VEZANE UZ SLUŽENJE MUZEJSKOJ ZAJEDNICI

Komunikacija

- Teorija komunikacije
- Poznavanje dinamike simboličkih iskustava
- Razvoj tehnika prijenosa informacija i stvaranje žarišta rasprave i foruma za razmjene ideja
- Fizička i intelektualna orijentacija
- Semiotika - znanost o značenju stvari
- Potpisi (označavanje itd.)

Izložbe

- Teorija izložbe
- Grafičko uređenje
- Povijest i filozofija
- Osvjetljenje
- Planiranje, oblikovanje, stvaranje, postavljanje i procjenjivanje
- Principi vizualne prezentacije
- Vrste / stilovi izložaba
- Upotreba audiovizualnih pomagala i računala
 - virtualne izložbe
 - stvaranje internet stranica i upravljanje njima

Obrazovanje i tumačenje

- Teorija obrazovanja, psihologija i sociologija
- Povijest i filozofija
- Teorija učenja
- Planiranje, oblikovanje, stvaranje i procjena programa
- Modeli rada
 - upotreba teksta, predmeta, grafika, opipljivih materijala i medija
- Pravila

Publikacije i proizvodi

Služba za posjetitelje i odnosi s javnošću

- Protok posjetitelja
- Lokalni, državni, međunarodni i regionalni problemi i situacije
- Upravljanje posjetom muzeju
- Odlike onih koji muzej ne posjećuju
- Broj i vrsta
- Potrebe očuvanja zbirki i strukture
- Odlike posjetitelja

V. SPOSOBNOSTI UPRAVLJANJA I BRIGE O ZBIRKAMA I INFORMACIJAMA: ZNANJE I VJEŠTINE STVARANJA, OČUVANJA I DIJELJENJA MUZEJSKIH RESURSA

Arhivi

Vođenje dokumentacije

Zbirke

- Kulturna, fizička i intelektualna dostupnost: posjeti, turizam
- Agensi propadanja: fizički, kemijski i biološki čimbenici
- Automatizacija: računalna podrška i izbor opreme
- Katalogizacija
- Problemi vezani uza zbirke
- Upravljanje zbirkama
 - preventivna zaštita
- Kopije, reprodukcije, digitalizacija
 - autorska prava
 - kontrola kakvoće
- Razvoj
- Dokumentacija / upravljanje podacima
 - stvaranje, organizacija i briga
- Elektronika / internet okruženje
- Praćenje i kontrola okoliša i uvjeta
 - temperatura, relativna vlažnost, osvjetljenje i zagađivači atmosfere
- Rukovanje
- Povijest i filozofija
- Vrste zbirki
 - pomoćne zbirke (audiovizualna pomagala, dijapozitivi, negativni)
 - umjetno stvorena okolina (zgrade, krajolik, strukture)
 - kulturna baština (usmena predaja, život naroda, jezik)
 - dokumenti, rukopisi, arhive

- predmeti, umjetnine, skulpture, uzorci, otisci
- Pakiranje i transport
- Suzbijanje nametnika
- Pravila
- Principi konzervacije / restauracije
 - svojstva materijala, njihovo značenje za očuvanje
- Registracija zbirke
 - nabava
 - izlučivanje
 - posudba (depoziti)
- Resursi
- Standardi
- Pohrana
- Krađa
- Korištenje u
 - prirodnom i kulturnom okruženju
 - izložbama
 - pružanju usluga javnosti
 - istraživanju
- Knjižnica i usluge pružanja informacija
- Znanstveno djelovanje
- Prikupljanje, obrada i analiza podataka
- Osmišljenje procesa istraživanja
- Faze procesa istraživanja
- Procedure prikupljanja uzoraka / sredstva i procedure ispitivanja

Mrežne stranice održava: Smithsonian Centre for Education and Museum Studies

Preuzeto s mrežne stranice:

<http://museumstudies.si.edu/ICOM-ICTOP/indexs.htm>